Samarbetet mellan polis och skola

Koncept för ingripande vid olagliga handlingar

Ingripande vid olagliga handlingar

SKOLKONCEPTET

- Polisen strävar efter att ta itu med olagliga handlingar som begås av **barn under 15 år med ett koncept** som går ut på att samtala med de barn under 15 år som har gjort sig skyldiga till brottsliga handlingar.
- I samtalen kan utöver polisen även socialtjänsten delta eller också myndighetsövergripande (ankarmodellen).

HANDLINGAR

- De olagliga gärningar som också kallas mobbning är uppsåtliga gärningar och de kan uppfylla rekvisiten för brott.

ANSVAR

- Barn under 15 år är på grund av sin ålder inte straffrättsligt ansvariga, men är trots det ersättningsskyldiga för skada de orsakar. Gärningarnas allvar måste beskrivas med rätt brottsbeteckning och tillvägagångssätt.

POLIISI

Anmälningsskyldighet & tendens att anmäla

PRÖVNINGSRÄTT

- Tjänsteutövning inbegriper bruk av **prövningsrätt**.

Vanliga mindre bråk barn emellan, hanteras med skolans stödjande och/eller disciplinära åtgärder och tillrättavisning görs enligt lagen om grundläggande utbildning. Detta föranleder inte någon anmälningsskyldighet till polisen.

Obs!

- **Barnets ålder och utvecklingsnivå** bör alltid beaktas när man överväger anmälnings-skyldighet.
- **Enligt 25 § i barnskyddslagen** ska personer som arbetar med barn och unga göra en brottsanmälan till polisen om de får kännedom om sexualbrott mot barn eller brott mot liv och hälsa som kan leda till fängelse i två år. I tveksamma fall ska myndigheterna rådfrågas (polisen, rättshjälp för unga, barnskyddet).

POLIISI

Hänsyn till ålder

KONCEPT

- Brottsliga gärningar som begås av elever i årskurs 1–3 hanteras primär och i regel med skolans medel. Skolans befogenheter används för att utreda och hantera gärningarna.
- När skolan trots allt överväger att göra en brottsanmälan beträffande en elev i årskurs 1–3 är det **bra att ta hänsyn till elevens ålder, utvecklingsnivå och eventuella särskilda svårigheter i sociala relationer och beteende**.

Obs!

- En handling är bra att också se i en bredare kontext: har den eventuellt samband med ett mer långvarigt skadligt beteende mot andra (mobbning) eller något långvarigt bråk mellan parterna, och har handlingen omedelbart föregåtts av att den andra har medverkat till incidenten?
- **Vid behov låg tröskel för att göra en barnskyddsanmälan.**

POLIISI

Ingripande vid olagliga gärningar

SKOLANS ÅTGÄRDER

- Skolan utreder situationen (med beaktande av processen enligt konceptet för ingripande vid olagliga handlingar)
- Eventuell konsultering
- Om skolans åtgärder inte är tillräckliga görs en barnskyddsanmälan och vid behov också en brottsanmälan
- Skolan kan hänvisa klara ersättningsärenden direkt till medlingsbyrån.

BARNSKYDDSANMÄLAN / BROTTSANMÄLAN

- Telefonkontakt med vårdnadshavarna om att anmälan gjorts. Den ska innehålla noggranna uppgifter om incidenten och annan relevant information.
- Anmälan ska innehålla kontaktuppgifter till vårdnadshavarna (båda).

ÄRENDET INLEDS / ANMÄLAN

- Ärendet handläggs av socialtjänsten och polisen
- Med berörda parter och vårdnadshavare ordnas ett möte tillsammans med företrädare för socialtjänsten, polisen och vid behov för skolan och/eller andra myndigheter.

ÅTGÄRDER

- Incidenten utreds med de berörda parterna och eventuella påföljder diskuteras.
- Vid behov hänvisas till välfärdstjänster eller till medlingsbyrån, uppföljning avtalas och processen avslutas.

POLIISI

Mobbning / brott

MOBBNING

Med mobbning åsyftas ett brett spektrum av gärningar som inte alltid uppfyller brottsrekvisiten. De är allvarliga och ska inte förringas. Det kan vara fråga om att isolera, förringa, nedvärdera, komma med glåpord, uppmana till självmord och om att visa olika miner, gester och tecken som hånar någon annan. Då talar vi om psykiskt våld.

Handlingar av det här slaget äventyrar lätt barns och ungas uppväxt och utveckling och kan anmälas enligt barnskyddslagen. I vissa fall kan psykiskt våld uppfylla rekvisitet för misshandel enligt SL 21 kap.

När det gäller barn och unga är det viktigt att ta reda på om det är fråga om en avsiktlig eller oavsiktlig handling. Lek kontra brott. Vid fysisk kontakt exempelvis vid lekar eller spel är det inte alltid fråga om misshandel.

POLIISI

De vanligaste olagliga handlingarna i läroinrättningar 1/3

Misshandel, lindrig misshandel

Det är fråga om en olaglig handling som uppfyller rekvisitet för misshandel när en elev slår eller sparkar någon, slår någon till marken, trycker upp någon mot en vägg, biter, skrapar, drar någon i håret eller på något annat sätt orsakar någon smärta eller skada, eller utan att använda våld skadar någon annans hälsa. SL 21:5 §

Stöld eller snatteri

Det är fråga om en olaglig handling som uppfyller rekvisitet för stöld eller snatteri när en elev tillägnar sig någon annans egendom. SL 28:1 och 3 §

Skadegörelse

Det är fråga om en olaglig handling som uppfyller rekvisitet för skadegörelse när en elev uppsåtligen förstör eller skadar någon annans egendom. SL 35:1 §

Innehav av föremål som lämpar sig för att skada någon annan

Det är fråga om en olaglig handling som uppfyller rekvisitet för innehav av föremål som lämpar sig för att skada någon annan när en elev innehar exempelvis ett eggvapen, en batong eller något motsvarande tillhygge. SL 41:6 §

Olaga hot

Det är fråga om en olaglig handling som uppfyller rekvisitet för olaga hot när en elev hotar en annans liv eller hälsa med brott och den hotade upplever att den personliga säkerheten eller egendomen är i allvarlig fara. SL 25:7 §

POLIISI

De vanligaste olagliga handlingarna i läroinrättningar 2/3

Spridande av information som kränker privatlivet

Det är fråga om en olaglig handling som uppfyller rekvisitet för spridande av information som kränker privatlivet när en elev publicerar förnedrande eller förlöjligande bilder eller andra uppgifter om någon i sociala medier eller på något annat sätt gör sådan information tillgänglig för ett stort antal personer. SL 24:8 §

Ärekränkning

Det är fråga om en olaglig handling som uppfyller rekvisitet för ärekränkning när en elev offentligt sprider osanna uppgifter om någon så att det är ägnat att orsaka skada eller lidande eller att utsätta den berörda för missaktning eller på något annat sätt offentligt förtalar någon.
SL 24:9 §

Kränkning av kommunikationshemlighet

Det är fråga om en olaglig handling som uppfyller rekvisitet för kränkning av kommunikationshemligheten när en elev olovligen öppnar någon annans mobiltelefon eller dator och inhämtar uppgifter från meddelanden, bilder eller annat material som finns där. SL 38:3 §

Identitetsstöld

Det är fråga om en olaglig handling som uppfyller rekvisitet för identitetsstöld när en elev med någon annans mobiltelefon eller internetadress uppträder med dennes uppgifter i diskussionsgrupper eller andra liknande forum. SL 38:9 a §

POLIISI

De vanligaste olagliga handlingarna i läroinrättningar 3/3

Brott mot kommunikations-friden

Det är fråga om en olaglig handling som uppfyller rekvisitet för brott mot kommunikationsfriden när en elev i syfte att störa ringer eller skickar meddelanden till någon annan upprepade gånger mot dennes vilja, beställer skämtsamtal eller på något annat sätt orsakar betydande störning via elektroniska medier. SL 24:1 a §

Olovlig avlyssning

Det är fråga om en olaglig handling som uppfyller rekvisitet för olovlig avlyssning när en elev i hemlighet spelar in andras samtal som inte är avsedda för dennes kännedom och där de som talar inte har skäl att anta att någon utomstående hör pratet. SL 24:5 §

Olovlig observation

Det är fråga om en olaglig handling som uppfyller rekvisitet för olovlig observation när en elev i hemlighet filmar en person i skolan, på toaletten, i ett omklädningsrum eller på någon annan motsvarande plats på ett integritetskränkande sätt. SL 24:6 §

Våldsamt motstånd mot tjänsteman

Det är fråga om en olaglig handling som uppfyller rekvisitet för våldsamt motstånd mot tjänsteman bl.a. när en elev slår eller utövar motsvarande våld i en läroinrättning mot en anställd som åtnjuter tjänstemannaskydd. SL 16:1 §

POLIISI

RUSMEDEL

ALKOHOL & NIKOTINPRODUKTER

- En elev innehar eller använder alkohol eller nikotinprodukter på skolans område. Agera i enlighet med läroinrättningens rusmedelspolicy.
- Vid indikationer på försäljning eller distribution av alkohol- eller nikotinprodukter, rådfråga vid behov polisen.

BARNSKYDDSANMÄLAN vid behov

NARKOTIKA

- En elev innehar, använder, säljer eller förmedlar droger eller narkotikaklassade läkemedel på läroinrättningens område.

ALLTID BROTTSANMÄLAN OCH BARNSKYDDSANMÄLAN

POLIISI

Ingripande vid olagliga handlingar
SAMMANFATTNING

Åtgärder i skolan	Primärt ingripande med skolans stödjande åtgärder och disciplinära åtgärder och tillrättavisning enligt lagen om grundläggande utbildning.
Konsultation	Låg tröskel för konsultation.
Barnskydds anmälan	Låg tröskel för att göra en barnskyddsanmälan.
Medling	Använd medlingsbyråns tjänster.
112	Akuta nödsituationer 112.

POLIISI